

QATLAMNI GIDRAVLIK YORISH (QGY) NI AMALGA OSHIRISHDA QO'LLANILADIGAN AGREGATLARNING BOG'LAMASI

Bo'riev Sardor Sayfullaevich

QarMII

"Foydali qazilmalar geologiyasi va razvedkasi" kafedrasi stajyor-o'qituvchisi

ANNOTATSIYA

Tik va gorizontal quduqlarni gidravlik yorishda qo'llaniladigan eritmalarining turi ishlab chiqilgan, jihozlarni o'rnatish ketma-ketligi asoslangan, yuvush ishlarini amalga oshirishda yoriqlarni qaytadan ifloslanishini oldini olish chorralari ishlab chiqilgan, QGY da yoriqlarni qaytadan ifloslanishini oldini olish chorralari ishlab chiqilgan, QGY da yangi texnikalarni tanlash va samaradorlik ko'rsatgichlari, ishlov berishda qo'llaaniladigan konstrktiv sxemalar to'g'risidagi ma'lumotlar keltirilgan, yorishni takomillashtirilgan usullaari va ulardagi muommoli masalalarni yechimi bo'yicha takliflar berilgan.

Kalit so'zlar: QGY(Qatlamni gidravlik yorish), PAA (poliakrilamid), SSB (Sulfat-spiriti barda), NQK (nasos kompiressor quvir)

ANNOTATION

The type of solutions used in hydraulic fracturing of vertical and horizontal wells was developed, the sequence of equipment installation was based, measures to prevent recontamination of cracks during washing operations were developed, measures to prevent recontamination of cracks in QGY were developed, QGY developed measures to prevent re-contamination of cracks, QGY provides information on the selection and efficiency indicators of new techniques, constructive schemes used in processing, improved methods of cracking and solutions to their problems suggestions are given.

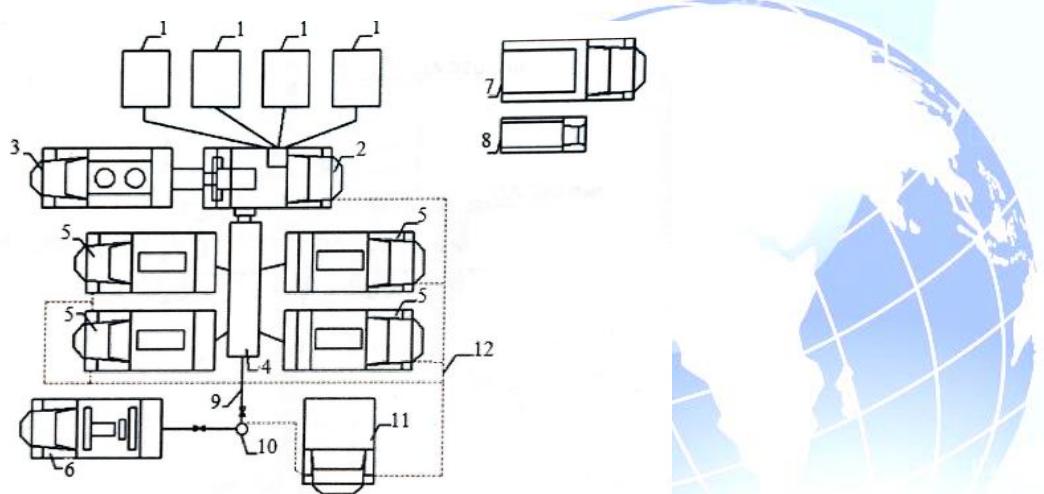
Key words: QGY(Hydraulic cracking of the layer), PAA (polyacrylamide), SSB (Sulfate-alcohol bar), NQK (pump compressor pipe).

QGY(Qatlamni gidravlik yorish) sexemasida jihozlarning bog'lanmasi keltirilgan bo'lib, QGY ni amalga oshirishda qo'llaniladigan jihozlar ko'rsatilgan. Ko'rsatilgan agregatlar KRAZ mashenasing shassiga o'rnatiladi:

- nasos agregati -4 dona
- qumni qoruvchi agregat -1 dona
- avtosesterna -2 dona
- harakatlanuvchi manifold biloki-1 dona
- quduq usti jihozlari.

QGY ning juda ko'p texnologik yechimlari mavjud bo'lib, ayniqsa aniq obyektlarga ishlov berish va masadga erishish hisoblanadi. QGY texnologiyasi avvalom bor hosil qilinadigan yoriqlarga muvofiq texnologik suyuqliklarni va propanat hajmini haydashdan iborat.

Bu usulning kamchiligi qatlamni gidravlik yorishdan oldin va undan montaj ishlarini qiyinligi, paker bilan NKQni yuqori bosimli quduqdan chiqarib olishda quduqni qaytadan to'xtatish kerakligi va kutulmaganda qatlamdan gaz oqimini paydo bo'lish ehtimolligi quduq tubi zonasini ifloslantiradi hamda QGY samaradorligini pasaytirib yuboradi.

1-rasm.Gaz quduqlarida QGYda qo'llaniladigan mashenalarning joylashuv sexemasi.

Qurulmaning tarkibiga kalonna boshchasi(1)kiradi va unga quvur boshchasi(2), preventor qurulmasi(3) va preventor usti g'altagi(4) o'rnatiladi. Quduqning ichiga

NKQ(5) yuqori bosimli quvur (6) va serkulatsiya klapini(7) hamda pakerdan (6) yuqoriga o‘rnataladi. NKQ ning birikmasi (5)osuluvchi quvurga (8)qulfak yoki yuqori bosimli (10) kran va tez yechib olinadigan brikma (11) joylashtirilgan. Quvur boshchasiga (2) mashala chizig‘i (12) va quvur orqa halqasini nazorat qilgich (13) biriktirilgan. Osuvchi quvurga (8) tez yechib olinadigan birikma (11) orqali haydovchi chiziq (14) ulangan. Bundan tashqari quvurlarda va quvur oralig‘ihalqasida joylashgan suyuqlik zichligini tenglashtirishni mumkin emasligi, yuqori bosimli pakerlarni chiqarib olishda murakkabliklarga olib keladi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. Усачев П.М, Гидравлический разрыв пласта - М. Недра 1986 год.
2. Элияшевский И.В. Типовые задачи и расчеты в бурении. Москва. Недра 1982 год.
3. Bo‘riev, S. (2022). QATLAMNING GIDRAVLIK YORISH (QGY) NI TEXNOLOGIYASINI MUOMMALARI VA ULARNI TAHLILI. *Eurasian Journal of Academic Research*, 2(11), 723-725.
4. Sayfullaevich, B. R. S. (2022). QATLAMNI GIDRAVLIK YORISHDA QO ‘LLANILADIGAN ERITMALAR TURINI ASOSLASH. *Journal of new century innovations*, 11(1), 69-75.
5. Турдиев, Ш., Комилов, Б., Раббимов, Ж., & Бўриев, С. (2022). Муродтепа майдонида излов-қидирув ишларини баҳолаш тамойиллари ва иқтисодий самарадорлик кўрсаткичлари. *Eurasian Journal of Academic Research*, 2(11), 246-250.
6. Турдиев, Ш., Комилов, Б., Раббимов, Ж., Бўриев, С., & Азимов, А. (2022). ҚИЗОТА (ЁШЛИК II) МАЙДОНИНИГ ГИДРОГЕОЛОГИК ТУЗИЛИШИ. *Eurasian Journal of Academic Research*, 2(11), 242-245.